

„Iš tremties negrīztama, iš jos grīžinėjama visą gyvenimą“

Sekmadienį Vilkaviškio rajone pradėtas renginių ciklas, skirtas tremties pavidžios Lietuvoje 80-mečiui parminėti.

Šiemet birželio 14-oji, Gedulo ir vilčių diena – ypatinga. Lietuva minint trėmimų iš Baltijos šalių 80-metį.

Vilkaviškio rajone, kaip ir visoje respublikoje, Sionių dienomis organizuojama daug renginių. Jie skirti prisiminti, pagerbti trentinius ir jems padėkoti už bendrystę, už neįkalnojančius liudijimus ir istorinio palikimo pamokas: iš jų mes, niekada tremties staubo neragavusies, galime pasimokyti kasdienio stoiskumu, sugebėjimo ne tik ligyventi, bet ir išlikti žmonėmis nežmonėsioms sakygamy. Pasimokyti, kaip mylėti tėviškę ir savo artimą, kaip tiketi Dieviškają apvalzadą, kuri jiems padėjo iškentoti tremties pažeiniimus ir kančias, pasimokyti tarpusavio paramos ir ateidimo savo kaltininkams meno.

Minėjimas Vilkaviškyje prasidėjo dar jubiliejaus išvakarėse. Birželio 13-osios vakarą Suvalkijos (Šuduvos) kultūros centre-muziejuje buvo pristatyta paroda „Lietuvos kancių Šiloko galiogos su gržtoma stipresne“, pagerbiant treminius atminimus. Renginį vedusi Virginija Samoilienė pasvelkė visus susirinkusiuosius. Po padėkų šaulių bei skautų organizacijų bei Marijampolės profesinio rengimo centro vadovams jis pakvietė prisiminimais pasidalyti Vilkaviškio rajono treminius Valerijoną Semaitį ir Oną Vekeriotaitę-Milisauskienę.

Anot O. Milišauskienės, trentis – ta bausmė, nužmoginimasis ir susidorojimas. Argi ne pasityčiojimas, kad tremtiniai buvo priversti pasirašyti dokumentus neva-

■ Nekilmingas eisenaai prie Pagėgių dyvaco rūmu ir uočiai Vilkaviškio žvalgybai. Autorius nuotr.

jie savo noru vyksta į Rusiją jisavinti plėšinių žemę? „Šiurpas béginėjo kūnu klausantis moters žodžių: „Mus mama maitino beržų pumpurais, ievų uogomis. Valgėme sakus, buvome šauftosi, utilių gražiai!...“ Onutėl tremities dieną, 1949 m. kovo 21-aąjį, tebuvo ketveri metukai. „Mus gelbėjo viltis, maldai ir noras vėl pamatyti Lietuvą. Vis klausinėdavome tėvelio, kur ta Lietuva. O jis rodydavo į vaikus ir sakydavo – ten mūsų Lietuva“, – pasakojo tremitinė. O. Milliauskienė liko siol nemegsti keliauti traukiainais, nes dar tebeprisimena tą pirmąjį kelią gynybiniui traukiui. Tačiau ji megsta saulėlydį, „nes vaikaros – Lietuva“. Jaunimil rengi- nio viešiniai palinkėjo atskirti tai, kas tikra.

nepasimesti melagienose, o vyresniajai kartal - sveikatos. „Iš tremties sugržtė negali, - patikino Jl. - Iš tremties gržinėjama visa gyvenimą.“

Kitų mišų krašto trentinių atsimimius renginyje skaitė Vilkaviškio „Griniai“ skautų drugovės narės. Čia pat buvo skautų palapinė ir lauzavietė. Renginyje dalyvavo Suvalkijos Šaulių 4-osios rinktinės ir Vilkaviškio 406-os kuopos Šauliai bei Marijampolės profesinio rengimo centro atstovai. Pastarųjų „persirengėliai“ pristatė anu laikų Lietuvos kaimo gyvenimo momentus, o kad vaikas nepraligta, visus susirinkusiuosius važiavo karštū gėrimus ir grikių košę.

- Veiverių kultūros ir laisvalaikio centro teatro „Valvora“ aktoriai profesionaliai ir jautriai pertekėjo okupacijos metu trapiškumą, lietuvių patriotizmo dyvasią. Autorės nuotr.

o J. Basanavičiaus aikštės prieigose nuo devintos valandos ryto iki pat vakarų skaitomos Vilkaviškio tremtinių pavardės. Ilgame saraše įrašyti 4959 žmonių vardai. Už kiekvieno jų – motinos, brolio, seserys, tėvai ir seneliai. Padžiustumai ir kaimein. Visi jie – mokslo tautiečiai, išėję apsigerti palikti savo namus ir žmonių.

liniais vagonais, alkani, parvini, utėlei išvežti į nežinią. I skurdą, badą, pažemėjimus o daugelis – ir į mirsi.

Бена МИХАИЛÉ-МАДДОК

Skambant dainai „O tas dulkiotas traukinys...“ scenario stovėjau ne tik aktoriui, pagerbdomi to laikmečio žmonių administraciją, matinę skausmą ir šeimų netekimus, už laisvę dalyvių didvyrišką pasiaukojimą, nuo kodelių nikelėnčio neragintinių vienam, nuo kito naktių ižturoval.

Pirmadienį treinties suakčiai skirtas penčiu ciklas persikelė į Vilkaviskį.

Katedrosje kainos užteklumas iki 100.000 litų.

Katedrosje bausė atkojamos nuo Milionių

Rita MITKUT

